

แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณาน
วิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1
**The Guideline Administration Educational Resources of Small Sizes School
in New Normal Uttaradit Primary Educational
Service Area Office 1**

รัฐพงษ์ มั่นต่อ และ หยกแก้ว กมลวรเดช

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Ratthaphong Manto and Yokkaew Kamolvoradej
Uttaradit Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sakoonteam@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์เขต 1 และหาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จากจำนวน 99 โรงเรียน รวม 505 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คน ครูผู้สอนจำนวน 414 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง(Purposive sampling) ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 77 คน รวมทั้งหมด จำนวน 88 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. การบริหารทรัพยากรด้านบุคคล ควรมีการดำเนินการปฏิบัติงานในยุครุณาน

วิถีชีวิตใหม่ตามปฏิทินที่กำหนด 2. การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ ควรมีการจัดทำแผนงบประมาณที่ใช้ในช่วงยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษา 3. การบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ควรมีการรายงานผลการสำรวจด้านวัสดุอุปกรณ์ให้เขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ 4. การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ ควรมีจุดเว้นระยะห่างกัน 1 เมตรที่โรงอาหาร

คำสำคัญ : การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา; โรงเรียนขนาดเล็ก; ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่

Abstracts

The objectives of this research aimed to study the problems of the administration educational resources of small sizes school in new normal Uttaradit primary educational service area office 1 and find the guideline administration educational resources of small sizes school in new normal Uttaradit primary educational service area office 1. The population used in this research was 505 people. For the research tool, there was the open ended questionnaire of the current of the administration educational resources of small sizes school in new normal Uttaradit primary educational service area office 1. The study examined 4 components that consist of 1) human administration resources 2) budget administration resources 3) material administration resources and 4) facility administration resources. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results of the research were as follows

1) The current circumstance of the administration educational resources of small sizes school in new normal Uttaradit primary educational service area office 1 was a high level with mean 3.92, and the problems was a high level with mean 3.62.

2) The guideline of the administration educational resources of small sizes school in new normal Uttaradit primary educational service area office 1 in 4 components, there were 1) human administration resources should be operated in new normal according to the specified calendar 2) budget administration resources should be made budget plan of school in new normal 3) material administration resources should be reported the survey's results of facility administration resources to educational service and related persons 4) facility administration resources should be provided social distancing for 1 meter at the canteen.

Keywords: The Administration Educational Resources; Small School; New Normal

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาที่อยู่ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด ทรัพยากรทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นและ เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างสูง ที่จะนำพาให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรงบประมาณ และทรัพยากรอาคารสถานที่

(ปรีชา คัมภีร์, 2547 : 87) สอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 65) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2547 : 76) มาตรา 39 ระบุว่าให้ 2 กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงจะเห็นได้ว่าเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะเป็นหน่วยรองรับ การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงต้อง กำหนดงานภายใต้หลักการกระจาย อำนาจที่จะทำให้การบริหารทางการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การบริหารงานของผู้บริหารดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ทรัพยากรทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อหน่วยงานสถานศึกษาในการบริหารงานทางการศึกษาดังนี้ 1) เพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมการดำเนินกิจกรรม ทุกกิจกรรมจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นคน เงิน วัสดุหรือสิ่งอื่น ๆ ถ้าหากไม่มีทรัพยากรแล้วการดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถดำเนินไปได้หรืออาจทำได้แต่ไม่สามารถได้ผลดีได้ 2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงานนั้น เช่น การจัดหาทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำงาน 3) เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมใหม่ ๆ การบริหารทรัพยากรนอกจากจะเป็นการบริหารเพื่อให้หน่วยงานดำเนิน กิจกรรมปกติธรรมดาของหน่วยงานแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรเพื่อแสวงหาความคิดใหม่ ๆ ด้วย 4) เพื่อเป็นการกระจายทรัพยากร ในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยอาศัยเกณฑ์ ต่าง ๆ ในการบริหาร เช่น เกณฑ์ความรีบด่วนของงาน เกณฑ์ความสอดคล้องกับนโยบายหรือภารกิจหลัก และเกณฑ์ความจำกัดของทรัพยากรเป็นต้น (ปรีชา คัมภีร์, 2536 : 7)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2545 : 53) กล่าวว่า บทบาทของทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนที่มีความสำคัญ 2 ด้าน คือ ด้านปริมาณ และด้านคุณภาพ ด้านปริมาณ ของทรัพยากรมีผลต่อการดำเนินกิจกรรม เพราะหากทรัพยากรมีเพียงพอการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามถ้าหากขาดทรัพยากรหรือทรัพยากรมีไม่เพียงพอแล้ว การดำเนินกิจกรรมก็ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายหรือมีประสิทธิภาพได้และด้านคุณภาพของทรัพยากรมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมขององค์กร มีนัยคล้ายคลึงกับปริมาณของทรัพยากรดังที่ได้กล่าวมาแล้วประสิทธิภาพของกิจกรรมคุณภาพของทรัพยากรจะมีผลต่อประสิทธิภาพของกิจกรรมค่อนข้างสูงในบางครั้งแม้ทรัพยากรจะมีจำนวนมากแต่ถ้าหากเป็นทรัพยากรที่ปราศจากคุณภาพการดำเนินกิจกรรมก็ปราศจากประสิทธิภาพ

จากช่วงสถานการณ์ COVID-19 มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่ เรียกว่า ความปรกติใหม่ ส่งผลกระทบหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงสถานศึกษาต้องมียุทธวิธีรับมือการความปรกติใหม่ที่เกิดขึ้น สถานศึกษาก็เป็นอีกหนึ่งศูนย์รวมที่จะทำให้ไวรัสสามารถแพร่กระจายได้รวดเร็วการระบาดไวรัส COVID -

19 เป็นสถานการณ์อันตรายทั่วโลกมีคนติดเชื้อเป็นจำนวนกว่าสองล้านคน และมีผู้เสียชีวิตมากกว่าหนึ่งแสนสองหมื่นคน เพื่อป้องกันและลดอัตราการเพิ่มผู้ป่วยทั่วโลกจึงรณรงค์ใช้มาตรการเพิ่มระยะห่างทางสังคม (Social distancing) การปิดสถานที่รวมตัวทางสังคม รวมถึงการประกาศงดเว้นการเดินทางในพื้นที่เสี่ยงต่อการติดโรคดการรวมตัวในสถานที่สาธารณะ และขอให้ประชาชนอยู่ภายในบ้านพักอาศัยของตนเองตาม มาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน 2548 (ราชกิจจานุเบกษา, 2548 : 24-26) เพื่อหวังลดอัตราการ ติดเชื้อผู้ป่วยไวรัส COVID – 19

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) มีการระบาดวงกว้าง องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้โรคโควิด 19 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of international concern) โดยแนะนำให้ทุกประเทศเร่งรัดการเฝ้าระวังและป้องกันความเสี่ยงจากโรคโควิด 19 สำหรับประเทศไทยพบผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีโอกาสขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา ดังนั้น การสร้างความตระหนัก รู้เท่าทัน และเตรียมความพร้อมในการรับมือการระบาดของโรคอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพนักเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศในอนาคต (กระทรวงสาธารณสุข, 2563 : 23)

โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาสำคัญหลายประการซึ่งส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ได้เช่น 1) โรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มี จำนวนนักเรียนน้อยอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดน้อยลง 2) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียนเนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสัดส่วนครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรครูแก่นักเรียนบางแห่งมีจำนวนนักเรียนน้อย ดังนั้น โรงเรียนดังกล่าวจึงประสบปัญหาคูไม่ครบชั้นเรียน และครูไม่ครบทุกสาขาวิชา 3) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559 : 65)

โดยปกติทั่วไปของสถานการณ์ปัจจุบันสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การแก้ไขปัญหาหรือการจัดการศึกษาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่จำเป็น

จะต้องใช้ทรัพยากรทางการศึกษาทุกด้านเพื่อจะพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ให้ประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นทรัพยากร ทางด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอต่อความต้องการ โรงเรียนขนาดเล็กหลายแห่งจึงต้องมีแนวทางพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง ด้วยวิธีการตามความเหมาะสม บางโรงเรียนมีวิธีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาได้เพียงพอกับความต้องการในการบริหารสถานศึกษาของตนเอง แต่ยังมีโรงเรียนอีกหลายแห่งที่ขาดความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางวิธีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นอีกจำนวนมาก ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษามาเผยแพร่ใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จากจำนวน 99 โรงเรียน รวม 505 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คน ครูผู้สอน จำนวน 414 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูผู้สอนจำนวน 77 คน มีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 โดยเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 100 คนขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยแนวทางการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการ โดยผู้วิจัยกำหนดขอบข่ายการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ 4 ด้าน ประกอบด้วย ทรัพยากรด้านบุคคล ทรัพยากรด้านงบประมาณ ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กใน ยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1

ผู้วิจัยได้สร้างลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับความคิดเห็น

5 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Question) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของนักวิชาการ ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบข่ายการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ 4 ด้าน ประกอบด้วย ทรัพยากรด้านบุคคล ทรัพยากรด้านงบประมาณ ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

การสัมภาษณ์เป็นมาตรฐานและเป็นทางการ ผู้ให้สัมภาษณ์จะตอบคำถามเดียวกันและถามคำถามก่อนหลังเรียงตามลำดับเหมือนกัน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 เกณฑ์การคัดเลือกผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กไม่ต่ำกว่า 1 ปี และมีความเชี่ยวชาญทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามดำเนินการเก็บด้วยตนเอง
4. รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้มาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลตามเกณฑ์ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง สภาพการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง สภาพการบริหาร อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง สภาพการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง สภาพการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง สภาพการบริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

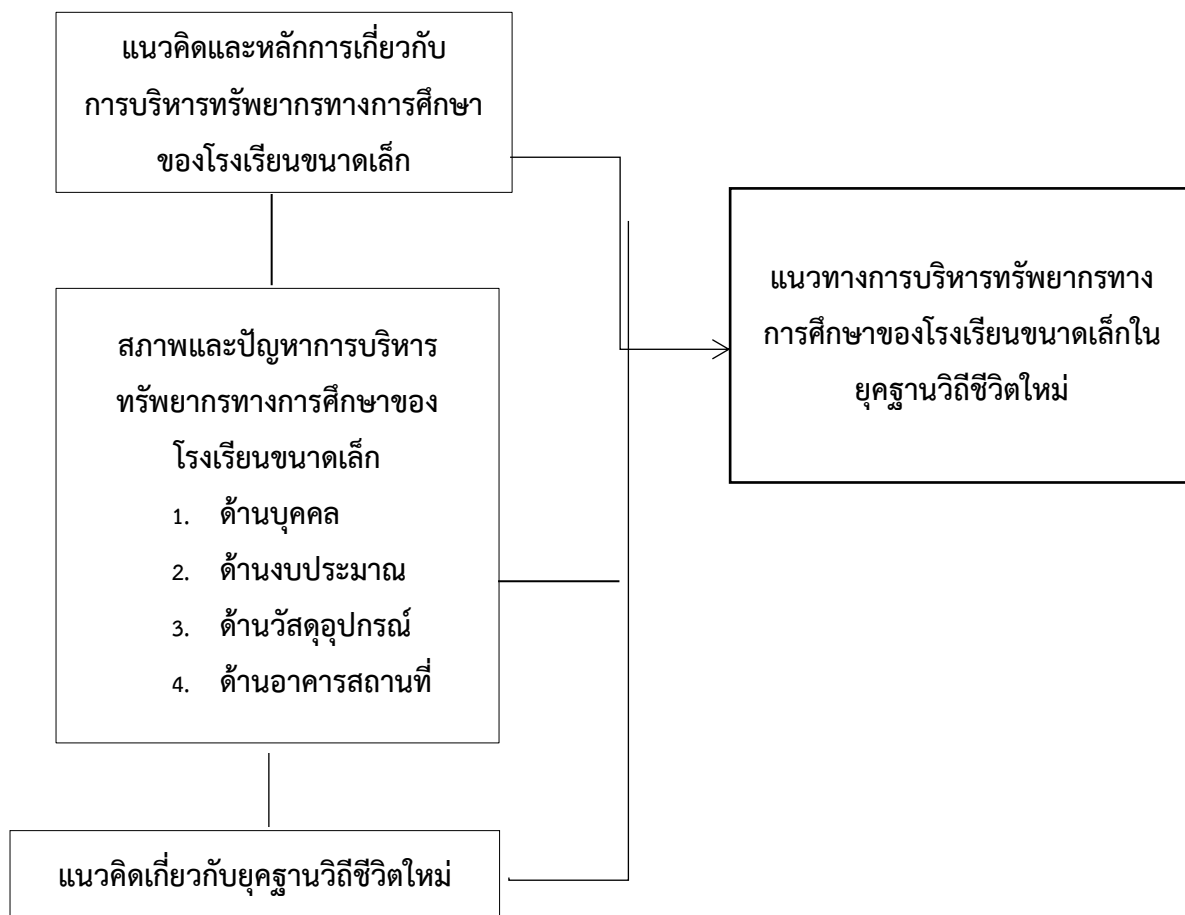
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 วิเคราะห์ สรุปข้อมูลที่ได้โดยการแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอในลักษณะการเขียนบรรยาย

แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปสาระสำคัญ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในวิจัยเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กใน ยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร บทความต่าง ๆ การสัมภาษณ์ และรวบรวมแนวคิดพื้นฐาน สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ของโรงเรียนขนาดเล็ก จึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 พบว่า

จากผลการศึกษาสภาพการปฏิบัติการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 สภาพการปฏิบัติทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน พบว่าการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ การบริหารทรัพยากรด้านบุคคล และการบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์

1.1 การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ พบว่า โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีจุดเว้นนั่งห่างกัน 1 เมตร ในการรับประทานอาหารที่โรงอาหาร รวมไปถึงมีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ หรือน้ำยาฆ่าเชื้อที่เพียงพอ เพื่อการล้างมือก่อนเข้าเรียน และรับประทานอาหาร และมีจุดเว้นระยะนั่งหรือยืนห่างกัน และเว้นระยะห่างระหว่างโต๊ะเรียน และที่นั่งอย่างน้อย 1 เมตร แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุงและควรพัฒนา คือมีการทำความสะอาดพื้นห้องเรียนที่มีการสัมผัสบ่อยหลังการจัดการเรียนการสอน

1.2 การบริหารทรัพยากรด้านบุคคล พบว่า โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ดำเนินการปฏิบัติงานแบบยุควิถีชีวิตใหม่ตามปฏิทินกำหนด รวมไปถึงมีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบติดต่อประสานงานกับบุคคลภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติยุควิถีชีวิตใหม่ (new normal) ของสถานศึกษา และส่งเสริมให้บุคลากรจัดการเรียนการสอนแบบใหม่โดยเว้นระยะห่างทุกช่วงชั้นในสถานศึกษา แต่สิ่งที่ควรนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนา คือ มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อจัดอบรมเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในสถานศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ แก่ บุคลากรในสถานศึกษาผ่าน Microsoft team, Google meet, Zoom, Line

1.3 การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ พบว่า โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการที่ใช้ในช่วงยุควิถีชีวิตใหม่ และแผนการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา รวมไปถึง มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และแผนการบริหารด้านงบประมาณในยุควิถีชีวิตใหม่ และมีการประชุมวางแผน และเสนอของงบประมาณโดยจัดทำเป็นโครงการ ผ่าน Microsoft team, Google meet, Zoom, Line แต่สิ่งที่ควรนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนา คือ มีการระดมทรัพยากร และการสรรหางบประมาณเพื่อช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาจากชุมชน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนเพื่อจัดการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ (New normal)

1.4 การบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยรวมมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการรายงานผลการสำรวจด้านวัสดุอุปกรณ์ให้เขตพื้นที่การศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ และมีการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ การเรียนรู้ของผู้เรียนตามครัวเรือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ มีการสำรวจข้อมูลความต้องการวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษาแบบวิถีชีวิตใหม่ แต่สิ่งที่ควรนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาต่อไปคือ มีการส่งเสริมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การเรียนรู้ของผู้เรียนตามครัวเรือน

แสดงผลการวิเคราะห์ระดับของสภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 (รายด้านในระดับการปฏิบัติ)

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1 ด้านที่ 1 การบริหารทรัพยากรด้านบุคคล	3.93	0.93	มาก
2 ด้านที่ 2 การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ	3.84	0.93	มาก
3 ด้านที่ 3 การบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์	3.83	0.39	มาก
4 ด้านที่ 4 การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่	4.09	0.95	มาก
ภาพรวม	3.92	0.80	มาก

2. จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ทั้ง 4 ด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 การบริหารทรัพยากรด้านบุคคล

2.1.1 ควรส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำแผนปฏิบัติงานในสถานศึกษาช่วงยุควิถีชีวิตใหม่ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.1.2 ควรมีการประชุม วางแผน กับบุคลากรในการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน

2.1.3 ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อประชุมและหาแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2.1.4 ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความสามารถเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในยุควิถีชีวิตใหม่

2.1.5 ควรมีการนำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะ ต่าง ๆ ไปปรับปรุง แก้ไข และเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา

2.2 การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ

2.2.1 ควรมีการระดมทรัพยากรด้านงบประมาณ และจัดสรรทางงบประมาณเพื่อช่วยสนับสนุน การจัดการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก

2.2.2 ควรมีการประชุมวางแผนงบประมาณการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน

2.2.3 ควรจัดทำแผนงบประมาณในยุควิถีชีวิตใหม่ที่สามารถใช้ในสถานศึกษาได้จริง

2.2.4 ควรให้มีการประเมินผลการใช้งบประมาณในยุควิถีชีวิตใหม่

2.3 การบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์

2.3.1 ควรมีการระดมความคิดเห็นจากกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และผู้ปกครอง เพื่อให้ได้มาซึ่ง วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนในยุควิถีชีวิตใหม่

2.3.2 ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่

2.3.3. พัฒนาการใช้วัสดุอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับยุควิถีชีวิตใหม่ตามบริบท

2.4 การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

2.4.1 ควรมีการทำความสะอาดพื้นที่ห้องเรียนหลังจากเรียน หรือจุดที่มีการสัมผัส ในห้องเรียนบ่อยหลังการจัดการเรียนการสอนทุกวัน

2.4.2 ควรมีจุดคัดกรองตามอาคาร และสถานที่ของสถานศึกษา

2.4.3 ควรมีสถานที่ควบคุมทาง เข้า-ออก ลงทะเบียนก่อน เข้า-ออก สถานศึกษาตามที่ทางราชการกำหนด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่มีส่วนในการพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

สภาพปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แนวคิดการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงาน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่เป็นอย่างมากจะเห็นได้จากผลวิจัยข้างต้น ประกอบกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 147) ได้เน้นให้ความสำคัญของการระดมทรัพยากร และการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และบัญชี ระบบตรวจสอบติดตาม และประเมินประสิทธิภาพ ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สังวาล วุฒิสเลา (2548 : 153) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มิ่งขวัญ จันทรเพ็ง (2556 : 34-39) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิษฐ ภูรอด (2553 : 67-73) ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวมการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิบตำรวจโทเทอดนรินทร์ อุปสี (2556 : 7) ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวมการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีประเด็นที่ควรพิจารณาดังนี้

1. การบริหารทรัพยากรด้านบุคคล สภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของสถานศึกษาตามยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ และบริบทของสถานการณ์ปัจจุบัน มีการมอบหมายงานตามความสามารถทั้งงานในหน้าที่ งานนอกเวลา ตามความเหมาะสมของครู มีการประเมินผลงาน นิเทศ และการปฏิบัติหน้าที่ของครู ตลอดทุกภาค/ทุกภาค ปีการศึกษา เป็นเพราะว่าสถานศึกษามอบหมายงาน และอาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้ออกคำสั่งเป็นหลักฐานให้ครูปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีการวางแผนอัตรากำลัง รวมทั้งเป็นโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง และผลวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสุทธวีรณ ตันตรจนาวงศ์ (2546 : 8) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของทรัพยากรบุคคลไว้ว่า เป็นผู้ที่มีดำเนินการจัดการทรัพยากรอื่น เช่น ทรัพยากรทางวัตถุ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรธรรมชาติ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา และข้อค้นพบวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมิ่งขวัญ จันทร์เพ็ง (2556 : 34-39) ที่ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ พบว่าสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิสิษฐ ภูรอต (2553 : 67-73) ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งหมด เมื่อเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ มีการใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปตามระเบียบของหน่วยงาน มีแผนการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และมีคณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้ถูกต้องตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ตลอดจนมีการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาทุกภาคปีการศึกษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการบริหารงาน ด้านงบประมาณอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับสุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2546 : 8)

3. การบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การบริหารทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาได้มีการสำรวจความต้องการในการใช้วัสดุในยุควิถีชีวิตใหม่ตามครัวเรือน อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และลงทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวิเคราะห์และวางแผนการจัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งมีการติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด มีการซ่อมบำรุงวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล ตันธสุเศรษฐ (2533 : 45 อ้างถึงใน สาวิตรี อุตมะ 2547 : 76) ซึ่งสอดคล้องกับมิ่งขวัญ จันทร์เพ็ง (2556 : 34-39) ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงที่สุดคือด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

4. การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ สภาพการบริหารทรัพยากรของโรงเรียนขนาดเล็กในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในสภาพการบริหารทรัพยากรทาง

การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการวางแผน การจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมในการจัดจัดการเรียนการสอนสำหรับยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของมิ่งขวัญ จันทร์เพ็ง (2556 : 34-39) ได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดรองลงมาคือ การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ และยังสอดคล้องกับ พิสิษฐ ภูรอด (2553 : 67-73) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 นั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ควรศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาหลายวิธี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนากการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กได้ตามความเหมาะสม
2. แนวทางที่ได้จากการศึกษา ควรนำไปศึกษาวิจัยต่อไป โดยการทำวิจัยเพื่อศึกษาว่าแนวทางดังกล่าวสามารถนำไปใช้พัฒนากการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ได้อย่างไร
3. แนวทางที่ได้จากการวิจัยนำไปทำกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ที่เหมาะสมกับทรัพยากรทางการศึกษาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษาที่มีอยู่

2. ควรมีการประเมินหรือศึกษาความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ เพื่อเป็นการบริหารจัดการคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงสาธารณสุข. (2563). *คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด*

19. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข

นฤมล ตันธสุเรศชัย. (2533). *เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาและการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน หน่วยที่*

1-8. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปรีชา คัมภีร์. (2536). *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปรีชา คัมภีร์. (2547). *ประมวลผลการสอนชุดวิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา*. นนทบุรี, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พิสิษฐ ภู่ออด. (2553). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2545). *ประมวลการสอนชุดวิชาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาหน่วยที่ 1*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มิ่งขวัญ จันทรเพ็ง (2556). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.*

ราชกิจจานุเบกษา. (2548). *ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548*. กรุงเทพมหานคร: ราชกิจจานุเบกษา

- สังวาล วุฒิสเลลา. (2548). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2546). *การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา หน่วยที่ 11 นนทบุรี*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สืบทำรวจโทเทอดนรินทร์ อุปลี. (2556) *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สาวิตรี อุดมมะ. (2547). *สภาพและปัญหาการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). *รายงานของคณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *ความเคลื่อนไหวการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ที.พี.พรินท์